

GUVERNUL REPUBLICII MOLDOVA

HOTĂRÂRE nr. ____

din _____ 2023

Chișinău

**Pentru aprobarea Avizului la proiectul de lege
cu privire la stagiile plătite în sectorul public**

Guvernul HOTĂRĂȘTE:

Se aprobă și se prezintă Parlamentului Avizul la proiectul de lege cu privire la stagiile plătite în sectorul public.

Prim-ministru

DORIN RECEAN

Contrasemnează:

Ministrul finanțelor

Veronica Sirețeanu

Ministrul justiției

Veronica Mihailov-Moraru

Aprobat
prin Hotărârea Guvernului nr. /2023

AVIZ
la proiectul de lege cu privire la stagiile plătite în sectorul public

Guvernul a examinat proiectul de lege cu privire la stagiile plătite în sectorul public, înaintat cu titlu de inițiativă legislativă (nr. 429 din 25 noiembrie 2022) de către un grup de deputați în Parlament, și comunică următoarele.

Potrivit notei informative, inițiativa legislativă supusă avizării are drept scop instituirea mecanismului de organizare și desfășurare a stagiilor plătite în sectorul public, care va constitui un punct de referință în acumularea experienței practice și profesionale, cu posibilitatea încadrării în câmpul muncii, precum și va contribui la sporirea atractivității serviciului public pentru tinerii profesioniști și motivarea acestora de a dezvolta carieră profesională în serviciul public, în calitate de funcționar public.

De asemenea, proiectul se circumscrie reglementărilor statuate în legislația Uniunii Europene, precum și obligațiilor Republicii Moldova ce rezultă din prevederile articolului 31 al capitolului 4 „Ocuparea forței de muncă, politica socială și egalitatea de șanse” din Acordul de asociere între Republica Moldova, pe de o parte, și Uniunea Europeană și Comunitatea Europeană a Energiei Atomice și statele membre ale acestora, pe de altă parte.

În același timp, ca urmare a examinării proiectului de lege, constatăm că acesta necesită a fi revizuit prin prisma cerințelor de tehnică legislativă și de calitate a normelor juridice, în special a principiului coerenței, consecutivității și predictibilității.

Astfel, la definitivarea proiectului se va ține cont de prevederile art. 42 alin. (2) din Legea nr. 100/2017 cu privire la actele normative, care statuează că „denumirea actului normativ trebuie să fie laconică și să exprime cu claritate obiectul reglementării”. Or, ținând cont de art. 1 alin. (2) din proiect și de nota informativă, stagiile se realizează în Cancelaria de Stat, în Secretariatul Parlamentului Republicii Moldova, în Aparatul Președintelui Republicii Moldova, al ministerelor și al autorităților administrative din subordinea acestora, constatăm că stagiile plătite se referă la „serviciul public”, care, în sensul Legii nr. 158/2008 cu privire la funcția publică și statutul funcționarului public, reprezintă „o activitate de interes public organizată și desfășurată de către o autoritate publică. Totodată, remarcăm că proiectul nu cuprinde întreg ansamblul de autorități publice care cad sub incidența Legii nr. 158/2008. Astfel, în scopul evitării unor neconcordanțe, propunem revizuirea denumirii actului normativ, care să exprime cu claritate obiectul reglementării.

De asemenea, se va ține cont de art. 51 alin. (2) din Legea nr. 100/2017 cu privire la actele normative, care stipulează că denumirea articolului trebuie să exprime succint obiectul de reglementare al acestuia.

La articolul 1 din proiect, normele privind obiectul, scopul și domeniul de aplicare a noilor reglementări vor fi divizate în articole separate într-o succesiune logică a ideilor, fiind aduse în concordanță cu prevederile art. 45 alin. (1) din Legea nr. 100/2017, care stabilesc că dispozițiile generale determină obiectul, scopul și domeniul de aplicare; orientează întreaga reglementare; explică termeni (noțiuni) și definesc concepte.

De asemenea, la alineatul (1), referitor la stabilirea limitei de vârstă, se propune majorarea acesteia de la „18-29 de ani” la „20-30 de ani”, deoarece la vârsta de 18 ani persoana abia începe studiile de licență și, prin urmare, nu poate fi antrenat în stagii profesionale, potrivit conceptului propus în proiectul de lege.

Remarcăm, în acest context, că proiectul de lege nu conține reglementări privind studiile necesare pentru a realiza un stagiu în serviciul public și, de asemenea, nu este clară finalitatea stagiilor plătite realizate de către persoanele care nu dețin studii superioare, în situația în care articolul 13 din proiect prevede că stagiarii care au finalizat un program de stagiu cu calificativul „foarte bine” și dețin studii superioare pot fi propuși spre numire într-o funcție publică de execuție.

Totodată, la alineatul (2) nu este clară excluderea posibilității realizării stagiului în alte autorități administrative centrale subordonate Guvernului. Prin urmare, propunem ca alineatul (2) să fie redat în următoarea redacție:

„(2) Stagiile se realizează în cadrul:

- a) Secretariatului Parlamentului Republicii Moldova;
- b) Aparatului Președintelui Republicii Moldova;
- c) Cancelariei de Stat;
- d) ministerelor și autorităților administrative din subordinea acestora;
- e) autorităților administrative centrale subordonate Guvernului.”

Cu referire la articolul 2, menționăm că noțiunile propuse de autor necesită a fi revizuite prin prisma art. 54 din Legea nr. 100/2017 cu privire la actele normative. Complementar, recomandăm, la litera a), revizuirea termenului „stagiar”, cu indicarea statutului acestuia și a activității care urmează să o desfășoare.

La litera e), având în vedere că potrivit cerințelor de tehnică legislativă în textele actelor normative terminologia utilizată trebuie să fie constantă și uniformă, atragem atenția asupra utilizării termenului „coordonator al stagiului”, or, în proiect este utilizat atât termenul „coordonator al stagiului”, cât și „coordonatorul programelor de stagii”.

La litera i), propunem de a concretiza că din suma de bani care constituie bursa de stagiu nu se calculează contribuții de asigurări sociale de stat obligatorii. De asemenea, se va revedea expresia „participării” la programul de stagiu, or, bursa respectivă este plătită pentru activitatea efectiv desfășurată în perioada programului de stagiu.

Concomitent, considerăm necesară definirea termenilor: *coordonator național al programului de stagii* - funcție care urmează a fi exercitată de

Cancelaria de Stat, prin intermediul Direcției managementul funcției publice, în procesul de organizare a Programului de stagii pentru autoritățile prevăzute în articolul 1 alineatul (2); *raport de activitate* care este întocmit de stagiar la finalizarea programului de stagiul privind activitatea realizată în perioada programului de stagiul. În cazul stagiilor evaluați cu calificativul de evaluare „foarte bine”, care vor dori să se angajeze într-o funcție publică de execuție prin numire directă, se propune instituirea unei etape de evaluare finală a cunoștințelor minim necesare pentru exercitarea unei funcții publice de execuție – *evaluare finală a programului de stagiul, sub formă de test-grilă sau interviu semi-structurat*, organizată și desfășurată de către coordonatorul național al programului de stagii în autoritățile publice, la care va fi invitat și un reprezentant al autorității publice unde urmează să activeze stagiul. Această etapă, de evaluare finală (externă), se argumentează prin necesitatea de validare a rezultatelor obținute de stagiar la evaluarea internă de către autoritatea-gazdă, având în vedere că acesta va fi numit direct în funcție publică și fără instituirea perioadei de probă.

La articolul 3, menționăm că acesta nu are o structură echilibrată, or, dispozițiile normative conțin mai multe ipoteze juridice care urmează a fi structurate după conținutul acestora într-o succesiune logică. De asemenea, în scopul evitării riscurilor de interpretare subiectivă a normei, se propune examinarea suplimentară a aliniatelor (2) și (3) în partea ce ține de numărul maxim de ore necesare pentru a fi realizate în cadrul programului, cu concretizarea a numărului minim de ore/zile necesare în acest scop.

În partea ce ține de articolul 4, semnalăm că proiectul nu conține prevederi clare privind condițiile de participare la concurs și criteriile de selectare a stagiilor, motiv pentru care considerăm judicios stabilirea unor reglementări generale privind mecanismul de organizare și desfășurare a concursului de selectare a stagiilor. De asemenea, se recomandă de a prevedea că autoritățile publice vor oferi anual un număr anumit de locuri pentru stagii, în funcție de efectivul de personal al autorității.

Remarcăm, de asemenea, în acest context, că alineatul (3) din acest articol stipulează că autoritatea-gazdă asigură informarea publică prin intermediul paginii web oficiale cu privire la programul de stagiul care urmează a fi anunțat și scos la concurs, condițiile și criteriile de eligibilitate, perioada de realizare a programului, procedura de selectare, atribuțiile și responsabilitățile stagiului, condițiile contractuale, precum și rezultatele concursului de selectare a stagiilor. Prin urmare, nu este clar care sunt atribuțiile Cancelariei de Stat cu privire la organizarea programelor de stagiul desfășurate de ministere și autoritățile administrative din subordinea acestora. Din acest motiv, se impune ajustarea proiectului de lege, cu reglementarea clară a acestor relații juridice, inclusiv cu specificarea că informarea publică prin intermediul portalului *stagii.gov.md* sau a unui alt portal guvernamental relevant se asigură de către Cancelaria de Stat.

Cu referire la alineatul (5), propunem revizuirea acestuia în sensul stabilirii dreptului stagiului de a încheia un singur contract de stagiu, iar la alineatul (6) recomandăm de a prevedea că perioada în care stagiul a efectuat programul de stagiu va fi considerată vechime în muncă generală, dacă stagiul a activat în același domeniu cu specialitatea deținută, fapt confirmat prin certificat de finalizare a programului de stagiu.

La articolul 5 alineatul (4), se va examina suplimentar cerința minimă de experiență în domeniu, cu stabilirea acesteia de „cel puțin doi ani”.

De asemenea, se va prevedea și norma stipulată la alineatul (6) din același articol, or, condițiile stipulate în proiect ar putea fi impuse pentru participarea la concurs, nu însă în etapa încheierii contractului de stagiu.

Referitor la articolul 6, menționăm că, în cazul în care proiectul nu prevede aprobarea unui model al contractului de stagiu, acesta ar trebui să conțină reglementări privind conținutul contractului de stagiu.

La alineatul (3) din acest articol, referința la autoritatea-gazdă se va substitui cu referința la mentor, care are obligația să monitorizeze activitatea stagiului.

Cât privește alineatele (4) și (5), remarcăm că în Codul muncii al Republicii Moldova nr. 154/2003 nu se conțin prevederi referitoare la contractul de stagiu. Prin urmare, se impune concretizarea temeiurilor suspendării și încetării contractului respectiv, precum și a procedurii privind constatarea încălcării obligațiilor de către stagiar și aplicarea sancțiunilor în privința acestuia.

La articolul 7, recomandăm concretizarea faptului că bursa de stagiu este plătită lunar.

La capitolul III, titlul necesită a fi reformulat, având în vedere obiectul de reglementare al acestuia - „Drepturile și obligațiile părților”.

La articolul 8, recomandăm respectarea succesiunii logice a ideilor expuse în articolul respectiv, precum și descrierea drepturilor și obligațiilor tuturor factorilor implicați în proces. Or, în acest articol sunt enumerate doar obligațiile și atribuțiile mentorului, coordonatorului programelor de studii și autorității-gazdă, fără a fi specificate însă și drepturile acestora. Spre exemplu, nu este clar dacă activitatea coordonatorilor de programe și a mentorilor va fi remunerată și conform căror criterii, având în vedere volumul de obligațiuni și atribuții care vor fi exercitate de către aceștia suplimentar la sarcinile de bază.

La alineatul (2) litera b), nu este clară obligația coordonatorului programelor de stagii în raport cu atribuțiile Cancelariei de Stat de selectare a stagiilor.

La litera d) din același articol, se va exclude referința la departamente, deoarece o asemenea structură nu este prevăzută de Hotărârea Guvernului nr. 201/2009 privind punerea în aplicare a prevederilor Legii nr. 158/2008 cu privire la funcția publică și statutul funcționarului public (se propune subdiviziune structurală), iar la litera f) se va face referire la stagiași, nu la

candidați. De asemenea, la litera g), se va examina suplimentar semnificația „promovării” stagiarelor.

Cu referire la articolul 9 litera i), se va indica dreptul stagiarelor de a-i fi adus la cunoștință raportul de evaluare, așa cum reiese din articolul 12 alineatul (1) din proiect.

Capitolul IV se propune a fi redenumit „Evaluarea activității și a cunoștințelor stagiarelor”, întrucât scopul final nu este evaluarea programului de stagiu, ci a cunoștințelor obținute de către stagiar.

Având în vedere că, potrivit articolului 11 alineatul (6), autoritatea-gazdă va elibera stagiarelor un certificat de finalizare a programului de stagiu, se consideră oportună elaborarea unui Certificat-tip unic pentru toate autoritățile publice implicate.

La articolul 12 alineatul (1), termenul de 5 zile pentru aducerea la cunoștință stagiarelor a raportului de evaluare se va calcula de la data întocmirii raportului, or, în formula actuală, norma contravine articolului 11 alineatul (1) din proiect.

Cât privește articolul 13, referitor la numirea stagiarelor de către autoritatea-gazdă într-o funcție publică de execuție fără grad profesional, fără organizarea unui concurs și fără instituirea perioadei de probă, remarcăm că art. 33 din Legea nr. 158/2008 cu privire la funcția publică și statutul funcționarului public nu operează cu noțiunea de „funcție publică fără grad profesional”, motiv pentru care recomandăm de a substitui cu „funcție publică de execuție pentru care nu se necesită experiență profesională”.

De asemenea, constatăm că art. 27 din Legea nr. 158/2008 stabilește, pe lângă condiția deținerii „studiilor superioare” absolvite cu diplomă de licență sau echivalentă, și alte cerințe pe care persoana trebuie să le îndeplinească pentru a candida la o funcție publică, inclusiv cerințele specifice minime, stabilite în Clasificatorul unic al funcțiilor publice, aprobat prin Legea nr. 155/2011.

În plus, autoritatea publică poate stabili și alte cerințe specifice care se referă la specialitatea studiilor, cunoștințe, abilități profesionale și atitudini/comportamente necesare pentru exercitarea eficientă a funcției publice, acestea fiind stipulate în fișa postului aferentă funcției publice respective.

Prin urmare, considerăm necesar ca norma ce privește numirea în funcție a stagiarelor să fie condiționată de prevederea potrivit căreia „candidatul întrunește toate cerințele stabilite în fișa postului”.

La articolul 14, recomandăm revizuirea normei privind intrarea în vigoare a actului normativ începând cu 1 iulie 2023, în scopul creării condițiilor pentru elaborarea și implementarea mecanismului de organizare și desfășurare a programului de stagiu, inclusiv identificarea resurselor financiare pentru implementarea acestuia în semestrul II al anului 2023.

Remarcăm că, potrivit pct. 4 – Fundamentarea economico-financiară din nota informativă, pentru implementarea prevederilor prezentului proiect de lege sunt necesare mijloace financiare suplimentare în sumă de 4050,0 mii de lei

anual, motiv pentru care se impune intervenția, în acest sens, în una dintre etapele procesului bugetar, fie la elaborarea Cadrului bugetar pe termen mediu pentru anii 2024-2026, fie la o eventuală modificare a Legii bugetului de stat pentru anul 2023 nr. 359/2022.

În contextul celor expuse *supra*, Guvernul comunică susținerea de principiu a proiectului de lege, cu propunerile formulate în prezentul aviz.